

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]

Total No. of Questions : 26]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **258-M (NS)**

Code No. : **258-M (NS)**

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4

[Total No. of Printed Pages : 4

ಡಿ.ಇಡಿ. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.Ed. SECOND YEAR

**ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು — ವಿಜ್ಞಾನ
(ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ)**

FACILITATING LEARNING — SCIENCE

(OPTIONAL)

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(New Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 22. 05. 2019]

Date : 22. 05. 2019]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी योग्य ते पर्याय उत्तर निवडा आणि ते उत्तर-पुस्तिकेमध्ये लिहा. सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहीणे अत्यावश्यक आहे. $10 \times 1 = 10$

1. सूर्यग्रहणाचे होण्याचे कारण हे आहे.

(A) सूर्याला कांही त्रास झाल्यामुळे

(B) जेव्हा सूर्य, चंद्र आणि पृथ्वी हे एका सरळरेषेत असताना सूर्य आणि पृथ्वीमध्ये चंद्र आल्यामुळे

(C) जेव्हा सूर्य, चंद्र आणि पृथ्वी हे एका सरळरेषेत असताना सूर्य आणि चंद्रामध्ये पृथ्वी आल्यामुळे

(D) सूर्य, चंद्र आणि पृथ्वी यांनी त्यांची गती थांबविल्यामुळे.

2. कोणत्या प्रक्रियेमध्ये घनाचे द्रवामध्ये बदल होते ?
 (A) गोठणे (B) उकळणे
 (C) वितळणे (D) बाष्पीभवन.
3. चूका आणि शिका चा वापर करून शोध घेणारी ही पद्धत आहे.
 (A) स्व-अध्ययन पद्धत (B) गट चर्चा
 (C) अनुमानजन्य पद्धत (D) मार्गदर्शक संशोधक पद्धत.
4. एका संकल्पनेला विशिष्ट रचना मिळविण्यासाठी
 (A) त्यांच्या सर्व लक्षणांना ओळखणे आणि सामान्यीकरण करणे गरजेचे आहे
 (B) त्याची दोन मुख्य लक्षणे ओळखणे
 (C) निवडक उदाहरणांच्या लक्षणामध्ये थोडा फरक असतो
 (D) उदाहरणांच्या चाचणीची गरज नाही.
5. प्रकाश संश्लेषणावेळी हिरव्या वनस्पतीमधून मुक्त होणारा हा वायू आहे.
 (A) नैट्रोजन (B) कर्बवायू
 (C) हैड्रोजन (D) ऑक्सीजन.
6. 'पाण्याचे संरक्षण' या पाठाचे अध्यापन करताना तुम्ही भेट देण्यासारखे हे एक ठिकाण आहे.
 (A) जल विद्युत केंद्र (B) धरण
 (C) पाणी संस्करण घटक (D) तलाव.
7. मूळ आणि पर्यायांचा सट यांचा समावेश असणारा वस्तुनिष्ठ प्रकारचा हा प्रश्न आहे.
 (A) जोड्या जुळवा (B) बहुपर्यायी
 (C) रिकाम्या जागा भरा (D) एका वाक्यात उत्तर.
8. अतिशय लहान वस्तूंचे निरीक्षण करण्यासाठी वापरलेले साधन हे आहे.
 (A) विशालन भिंगे (B) कॅमेरा
 (C) सूक्ष्मदर्शक (D) दूरदर्शक.
9. स्व-मौल्यमापनासाठी मुलांनी वापरलेले साधन कोणते ?
 (A) घटक चाचणी (B) कार्य कागद
 (C) दर्जापान श्रेणी (D) K.W.L. जाळी.
10. विज्ञान शिक्षकांने त्याच्या वर्गखोलीमध्ये उद्भवणाऱ्या समस्या सोडविण्यासाठी केलेले संशोधन हे आहे.
 (A) क्रिया संशोधन (B) मूलभूत संशोधन
 (C) शास्त्रीय संशोधन (D) तांत्रिक संशोधन.

भाग - II

खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर अर्ध्या पानापेक्षा जास्त असू नये. 5 × 2 = 10

11. कोणत्याही दोन क्षेत्रांशी संबंधित विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचे योगदान लिहा.
12. 'निरीक्षण ही एक कौशल्य प्रक्रिया आहे.' याच्या विकसित करण्यामध्ये विचारात घेण्याजोगे कोणतेही चार मुद्दे लिहा.
13. 'क्षेत्र सहल' या एका विज्ञानाच्या अध्यापन-अध्ययन पद्धतीमध्ये शिक्षकाची भूमिका कोणती ?
14. जोयस आणि वाइल (Joyce and Weil) च्या मते विज्ञानाच्या अध्यापनाच्या नमुन्याच्या चार कुटुंबांची नावे लिहा.
15. विज्ञानाच्या अध्ययनामध्ये विचारणा प्रशिक्षण नमुन्याचे फायदे कोणते ?
16. एक उत्तम 'अध्ययन साधन' निवडताना तुम्हाला निरीक्षण करण गरजेचे वाटत असलेल्या कोणत्याही चार लक्षणाबद्दल लिहा.
17. दृष्टीदोष असलेल्या मुलांना विज्ञानाच्या खोलीत तुम्ही समावेशक अध्ययन वातावरणाची कशी योजना कराल ?
18. विद्यार्थ्यांसाठी गट चर्चा पद्धतीमुळे होणारे कोणतेही चार फायदे लिहा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न आहे. त्यापैकी (a) किंवा (b) चे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर एका पानापेक्षा जास्त असू नये : 8 × 5 = 40

19. (a) परिणामकारो विज्ञान अध्यापनाद्वारे विद्यार्थ्यांमध्ये विकसित होणाऱ्या कोणत्याही चार मूल्यांचे स्पष्टीकरण करा.

किंवा

- (b) 'विज्ञान आणि तंत्रज्ञान हे समाजाच्या प्रगतीसाठी पूरक आहेत.' या विधानाचे समर्थन करा.
20. (a) "वस्तुच्या (पदार्थाच्या) ज्वलनासाठी हवेची आवश्यकता असते." या प्रयोगाचे वर्गात तुम्ही कसे आयोजन कराल ? ह्या प्रयोगाद्वारे विद्यार्थ्यांमध्ये विकसित केलेल्या प्रक्रिया कौशल्यांची यादी करा.

किंवा

- (b) तुम्हाला दिलेल्या द्रावणातील ग्लुकोजच्या अस्तित्वाची चाचणी करण्यासाठी तुम्ही प्रयोगाचे कसे आयोजन कराल ?

21. (a) तुमच्या निवडीच्या घटकावर 5E अध्यापन नमुन्याचा वापर करून पाठ योजना तयार करा.

किंवा

(b) विज्ञान शिक्षक म्हणून विज्ञानाच्या अध्ययनामध्ये मुलांच्या विविध गरजा तुम्ही कशा पुरवाल ?

22. (a) NCF-2005 च्या मते उच्च प्राथमिक शाळेतील स्तरावरील विज्ञानाच्या अध्यापनाची ध्येये आणि वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

(b) मार्गदर्शक संशोधक पद्धतीच्या सूची लक्षणांची यादी करा. या पद्धतीतील शिक्षकाची भूमिका लिहा.

23. (a) खाली दिलेल्या कोणत्याही एका पाठासाठी कोणत्या प्रकारचे साधन साहित्य तुम्ही अध्यापनासाठी वापराल त्याचे थोडक्यात वर्णन करा :

- i) जैविक आणि अजैविक वस्तू
- ii) गतीचे प्रकार ।

किंवा

(b) उच्च प्राथमिक स्तरावरील विज्ञान पाठ्यपुस्तकाचे चिकित्सकरित्या पृथःकरण करताना शिक्षक म्हणून तुम्ही लक्षात ठेवणे गरजेचे असलेल्या घटकांची चर्चा करा.

24. (a) सचमनच्या (Suchman's) 5 विचारणा प्रशिक्षण पायऱ्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.

किंवा

(b) विज्ञानाच्या अध्यापनातील स्व-अध्ययन पद्धतीची ध्येये आणि बाधिते लिहा.

25. (a) संकल्पना नकाशा म्हणजे काय ? तुमच्या निवडीच्या कोणत्याही एका पाठावर संकल्पना नकाशा लिहा.

किंवा

(b) जोड्या जुळवा, वस्तुनिष्ठ प्रकारचे प्रश्न यांची लक्षणे लिहा. तुमच्या निवडीच्या विज्ञानाच्या पाठावर 6 मुद्दे असणाऱ्या जोड्या जुळवा प्रकारच्या प्रश्नाची समूह रचना करा.

26. (a) CCE म्हणजे काय ? विद्यार्थ्यांच्या अध्ययनासाठी हे कसे मदत करते ?

किंवा

(b) विज्ञानाच्या अध्ययनामध्ये विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीचा अहवाल देताना तुम्ही निरीक्षण केलेले मुद्दे लिहा.